

Sygn. akt II UK 121/15

POSTANOWIENIE

Dnia 21 października 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z wniosku W. R.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Bydgoszczy
o prawo do emerytury,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 21 października 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w
Gdańsku
z dnia 29 października 2014 r., sygn. akt III AUa 259/14,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 czerwca 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Bydgoszczy odmówił przyznania ubezpieczonemu W.R. prawa do wcześniejszej emerytury ze względu na brak 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach. Od powyższej decyzji odwołał się ubezpieczony.

Wyrokiem z dnia 7 listopada 2013 r. Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Bydgoszczy zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia 23 maja 2013 r. oraz stwierdził, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Organ rentowy powyższy wyrok Sądu Okręgowego zaskarżył apelacją. Wyrokiem z dnia 29 października 2014 r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego i oddalił odwołanie.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego ubezpieczony zaskarżył skargą kasacyjną. Skargę kasacyjną oparto na pierwszej podstawie kasacyjnej określonej w art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparto na przyczynie przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Wskazano na: „istnienie potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów polegającej na konieczności wypowiedzenia się przez Sąd Najwyższy, czy wpływ nazwy stanowiska pracy ma znaczenie dla zakwalifikowania pracy do prac w szczególnych warunkach oraz czy zeznania świadków mogą być dowodem przesądzającym o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach. W doktrynie i orzecnictwie brak jest jednoznacznego stanowiska dotyczącego wpływu stanowiska pracy na zakwalifikowanie pracy do prac w szczególnych warunkach oraz czy interpretując rodzaj wykonywanej przez pracownika pracy należy dokonywać wykładni rozszerzającej. Zdaniem pełnomocnika ubezpieczonego w spornych przypadkach - uwzględnienie okresów wykonywania pracy szkodliwej lub uciążliwej wymaganej do przyznania emerytury w niższym wieku emerytalnym - następować winno po ustaleniu rzeczywistego zakresu obowiązków oraz wykonywania bezpośrednio i stale szkodliwego zatrudnienia, z tym że ocena prawna tych ustaleń powinna być racjonalna, bez stosowania „aptekarskiej” miary i możliwie jak najbardziej uwzględniająca interesy pracownika. Poważne wątpliwości rodzą się w sytuacji braku wystarczających dowodów np. z powodu likwidacji przedsiębiorstwa i brak możliwości otrzymania od pracodawcy świadectwa pracy, przesądzających o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach. Czy zeznania świadków pomimo, iż nie znajdują potwierdzenia w dokumentacji zebranej w aktach osobowych mogą być dowodem w sprawie? Zdaniem autora niniejszej skargi kasacyjnej niemożność (z przyczyn obiektywnych) zgromadzenia dokumentacji

potwierdzającej zatrudnienie nie powinna zamykać drogi ubezpieczonemu do wykazywania okresu tegoż zatrudnienia za pomocą dowodu z zeznań świadków”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ubezpieczonego nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania ze względu na „istnienie potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów”. Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Zgodnie z dotychczasowym orzecznictwem Sądu Najwyższego skarżący – opierając wniosek o przyjęcie jego skargi do rozpoznania na przyczynie przyjęcia skargi określonej w przepisie art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. – powinien określić, które przepisy wymagają wykładni oraz wskazać, na czym polegają poważne wątpliwości związane ze stosowaniem tych przepisów wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN 2002 nr 7, s. 10). Konieczne jest opisanie tych wątpliwości, wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 3 listopada 2003 r., II UK 184/03, z dnia 22 czerwca 2004 r., III UK 103/04, czy też z dnia 17 grudnia 2007 r., I PK 233/07,

OSNP 2009 nr 3-4, poz. 43). Jeżeli zaś skarżący powołuje się na rozbieżności w orzecznictwie sądowym, to zobowiązany jest przytoczyć te rozbieżne orzeczenia Sądów, przy czym musi wykazać, że występująca w nich rozbieżność ma swoje źródło w różnej wykładni przepisu albo wykazać, że wykładnia dokonana przez Sąd drugiej instancji jest sprzeczna z jednolitym stanowiskiem doktryny lub orzecznictwa Sądu Najwyższego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2008 r., II CSK 21/08, LEX nr 794605). Chodzi przy tym o rozbieżności w wykładni przepisu prawa, a nie o rozbieżności w jego zastosowaniu. Ponadto, ze względu na publiczne cele, jakie ma do spełnienia rozpoznanie przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej, skarżący powinien także wykazać celowość dokonania wykładni przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 19 października 2012 r., III SK 15/12, LEX nr 1228636 oraz z dnia 19 października 2012 r., III SK 13/12, LEX nr 1228618).

Autor rozpatrywanej skargi kasacyjnej nie wykazał – w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania – przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Przede wszystkim zasadnicza wadliwość uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania polega na tym, że autor skargi nie wskazuje żadnego przepisu prawa, z którym wiąże sugerowane w uzasadnieniu wniosku „istnienie potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów”. Uzasadnienie wniosku ogranicza się w swojej konstrukcji do zasygnalizowania w bardzo ogólnikowy sposób pewnych problemów bez powiązania ich z konkretnie wskazanym przepisem (przepisami) prawa; bez przedstawienia odpowiedniej jurystycznej argumentacji, którą autor skargi wykazałby, że rzeczywiście istnieje przyczyna przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określona w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Podkreślić trzeba, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) podlegają rozpoznaniu na etapie „przedsądu”, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione,

oddzielnie przedstawione i uzasadnione. Sąd Najwyższy w ramach „przedsądu” bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie (postanowienie Sądu Najwyższego z 16 maja 2008 r., I UK 16/08, LexPolonica nr 3058328).

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.